

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Добарцић (Абдулах) Алма
Датум и место рођења	12.02.1983. Приштина, Р.Србија

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Крагујевцу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Општа економија
Звање	Дипломирани економиста
Година уписа	2001/2002.
Година завршетка	2006/2007.
Просечна оцена	9,33

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет	
Факултет	
Студијски програм	
Звање	
Година уписа	
Година завршетка	
Просечна оцена	
Научна област	
Наслов завршног рада	

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Макроекономија
Година уписа	2009/2010.
Остварен број ЕСПБ бодова	
Просечна оцена	9,81

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	Стратегија регионалног развоја Рашког округа
Име и презиме ментора, звање	др Зоран Аранђеловић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Нишу
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	Бр. 04-1387 од 27.04.2016.године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	240
Број поглавља	4
Број слика (шема, графикона)	42
Број табела	51
Број прилога	-

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Добарџић, Е., Добарџић, А., (2016): <i>Трошковни систем заснован на активностима као њокрејшач њрофитабилности и конкурентности компанија</i>, рад прихваћен за објављивање, Међународна научна конференција ФИНИЗ – Ризици у савременим условима пословања, Универзитет Сингидунум, Београд 02. Децембар.</p> <p><i>У овом раду биће приказане предности које има АБЦ трошковни системи у односу на традиционалне трошковне системе. Његов првенствени циљ, јесте повећање компанијских перформанси кроз смањење трошкова. То је могуће урадити само уколико постоји ефикасан трошковни систем какав АБЦ систем и јесте. Настао је управо због потребе брзо растућих и великих компанија које имају врло разутен производни и услужни програм. Управо из тог разлога сама филозофија овог система јесте у проналажењу и евидентирању најважнијих пословних активности које уједно захтевају и ангажовање веће учешћа компанијских ресурса. Указаће се на његов неоспорно велики значај за савремено пословање сваке усешне и компаније која жели бити конкурентна у савременом тржишном окружењу.</i></p>	
2	<p>Добарџић, А., (2016): <i>Друштвени производ и инвестиције као показатељи достигнутог нивоа развоја Рашког округа</i>, Међународни научни скуп: Регионални развој и демографски токови земаља Југоисточне Европе, Економски факултет, Ниш, јун 2016. Године, Зборник радова, ISBN: 978-86-6139-122-4, стр. 235-245.</p> <p><i>Рашки округ је један од најнеразвијенијих округа у Србији. Од скромног учешћа у укупним инвестицијама Србије, највећи део средстава се усмерава у одржавање и реконструкцију постојећих капацитета а многа мања део у подизање нових. Веће инвестиције на овом подручју онемогућавају и лоша комунална и енергетска инфраструктура, недостигањак просторних и урбанистичких планова као и пројектне документације. Циљ овог рада јесте да истакне проблем неправедног заоставања Рашког округа, коме је неопходан минимум инвестиционог амбијента да би могао рачунасти на задовољавајућ развој у будућности.</i></p>	
3	<p>Добарџић, А., (2015): <i>Глобални трендови у функцији ефикасније регионалног развоја</i>, Међународни научни скуп: Регионални развој и демографски токови земаља Југоисточне Европе, Економски факултет, Ниш, јун 2015. год., Зборник радова ISBN: 978-86-6139-104-0 стр. 277-286.</p> <p><i>Многа се зна о бојаштву и моћи појединих глобалних фирми и националних привреда. Њихов удео у глобализованом свету више не изненађује. И нове информационе и комуникационе технологије су оштри признаци средстава економске глобализације. Међутим, на светској сцени не учествују искључиво државе и међудржавне заједнице. Посебан значај поседују глобални трендови, који захваљујући својим економским и политичким активностима, као и специјализованим знањима које поседују, представљају значајан фактор регионалног и националног развоја. Раг настоји да укаже на значај који глобални трендови имају за развој светске економије, њихову међусобну повезаност и дејство на окружење.</i></p>	M63
4	<p>Dobardžić, E., Dobardžić, A., and Brnićanin, E. (2012): <i>Co-movement of Financial Markets in Emerging and Developed Economies, Actual Problems of Economics</i> , ISSN 1993-6788, Number 3 (issue 129), pp 385-398.</p> <p><i>This paper investigates the nature and interactions between Serbian equity market and selected regional and developed equity markets. Using the most recent data for the appropriate stock market indices spanning the period 2005-2009, market interdependencies are gauged by running cross-correlation and Granger causality test. The results show statistically significant correlations between Serbian and German equity markets as well as Slovenian and Croatian equity markets. The highest correlation is documented between equity returns in Serbia and Germany.</i></p>	M23
5	<p>Dobardžić E. and Dobardžić A., (2011): <i>Correlation between stock market index S&P 500 and gold returns, Problems of competitiveness of contemporary economies</i>, Niš, ISBN: 978-86-6139-040-1, pp 127-134.</p> <p><i>This paper investigates correlation relationship between spot daily gold and stock market index S&P 500 price returns in the three estimation periods. The first one is the period 2008-2011. The second one is the period when financial crisis began and includes 2008-2009 period. And the last period includes 2011, which represent time when the gold prices achieved the biggest value. The results show statistically insignificant values of coefficients of correlation for the all three periods of estimation.</i></p>	M33
6	<p>Dobardžić, E. and Dobardžić, A (2010): <i>The Influence of the Regional Equity Markets on Equity Market in Bosnia and Herzegovina</i>, International Scientific Conference-The Challenges of Economic Science and Practice in the 21st Century, Proceedings of Faculty of Economics, Nis, ISBN: 978-86-6139-019-7, October 14, pp. 305-314.</p> <p><i>Using a data set from regional equity markets, this paper presents the influence which equity markets from region have on performances of equity market in Bosnia and Herzegovina. This influence is present using econometrical methods, beside historical data of the leading stock exchange indices and their influence in the Sarajevo stock-exchange index. Results show significant correlation and causality between some of them. Observation period is 2 years (2008-2009).</i></p>	M33

7	<p>Добарцић, А. и Добарцић, Е. (2010): <i>Достићуни ниво приватизације у Рејублици Србији</i>, Међународни научни скуп: Регионални развој и демографски токови земаља Југоисточне Европе, Економски факултет, Ниш, 25. јун, Зборник радова, ИСБН: 978-86-6139-008-1, стр. 557-566.</p> <p><i>Процес приватизације у Рејублици Србији траје последњих двадесет година уз различиту динамику. Иако је највећи део предузећа већ приватизован, или у процесу приватизације, овај процес најчешће још увек није завршен. Рад има за циљ да прикаже актуелну ситуацију у овом процесу уз крајак осврт на саму динамику процеса која се одвија последњих двадесет година. Уз одговарајуће табеле, биће уређено стање и домаћи приватизације у Србији и неким другим транзиционим земљама. На крају ће бити дај кријички поглед на досадашње стање као и одговарајуће препоруке које би могле имати позитивно дејство на завршетак овог процеса.</i></p>	М63
8	<p>Добарцић, Е. и Добарцић, А. (2010): <i>Корпоративне обвезнице - шанса за продубљивање и динамичнији привредни раст Србије</i>, Научни скуп-Институционалне промене као детерминанте привредног развоја Србије у 2010-ој години, Економски Факултет у Крагујевцу, 26. Фебруар, Зборник радова, ИСБН: 978-86-6091-010-5, стр. 398-406.</p> <p><i>Корпоративне обвезнице као што показују бројни наведени примери из света и региона представљају незадржив тренд дужничког финансирања у наредном периоду. Уколико привреда и компаније у Србији желе да искористе бројне предности које овакав вид финансирања нуди, морају та што пре прихватити јер само тако у овим кризним временима могу доћи до преко потребног капитала уз повољне услове. Убрзани развој привреде, продубљивање домаће производње капитала, трансформације услед компанија и повећање њихове конкурентности, само су неке од бројних позитивних страна које корпоративне обвезнице могу донети домаћој економији.</i></p>	М63
9	<p>Добарцић, А., Брничанин Е., (2009): <i>Место Новог Пазара у Стратегији одрживог развоја неразвијених подручја</i>, Научни скуп Одрживи развој неразвијених подручја, Државни универзитет у Новом Пазару, 09. Јун, 2009.</p> <p><i>Нови Пазар, као и целокупни Рашки округ, сада у јуру неразвијених подручја Републике Србије. Рад приказује актуелно стање најважнијих макроекономских показатеља на овом подручју, али даје и могућа решења неких проблема у наредном периоду. Да би неразвијена подручја могла да рачунају на неки привлачан развој у будућности, неопходна је јака подршка државе, не само локалним, већ и субрегионалним и регионалним иницијативама.</i></p>	М63
10	<p>Добарцић А., (2008), <i>Промоција као инструмент маркетинг микса</i>, СПИН 08, Привредна комора Србије и Факултет организационих наука, Београд, Зборник радова, стр. 17-21.</p> <p><i>Да би остварила у условима оштре конкуренције на тржишту, неопходно је да свака компанија уочи мноштва могућих позитивних ефеката промоције као саставног дела маркетинг микса. У раду се говори о основним димензијама саме промоције, али и наводи пример једне успешне маркетинг стратегије, савремене од стране познатих компанија Biersdorf из Аустрије.</i></p>	М63

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА

образложење

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (*до 500 речи*)

Први део рада, под називом *Утицај регионалне стратегије и политике на привредни развој националне економије* састоји се из неколико тачака. Најпре се говори о теоријском аспекту регионалног развоја, од основних зачетака теорије преко њеног развоја и различитих приступа и теоретичара, без којих се не би могла пратити генеза њеног развоја до данас. Овај део има за циљ да представи значај равномерног регионалног развоја и уведе читаоца у главне разлоге кашњења теорије о регионалном развоју као самосталне научне дисциплине. Друга тачка првог дела, под називом *Стратегија регионалног развоја и њен значај у економској науци*, има за циљ да укаже на главне задатке и функцију регионалне развојне политике у покушају остваривања равномерног развоја земље и смањењу друштвено-економских разлика између појединих њених делова. Трећа тачка првог дела, под називом *Неопходност равномерног регионалног развоја*, настоји да представи савремене развојне тенденције у домену регионалног развоја. Указује се на неизбежност процеса поларизације савремене привреде, односно раздвајања развијених и неразвијених подручја у оквиру једне привреде, али и шире. У четвртој тачки првог дела, која носи назив *Координација сектора и региона*, указује се на значај односа целине и делова. Ово је један од важних сегмената дугорочне регионалне политике која је једина у стању да обезбеди синхронизован развој неразвијених подручја и осталих делова привреде. Изолован приступ развоју неразвијених подручја управо доводи до продубљивања проблема и све већег заостајања за остатком привреде. У петој тачки првог дела, под називом *Регионални развојни циљеви и економска ефикасност*, говори се о конкретним циљевима регионалног развоја, али и сукобу који се најчешће дешава управо између региона и укупне привреде, као и између региона међусобно. С једне стране, увек постоји тежња државног врха да се оствари укупни, глобални оптимум у смислу регионалног размештаја производних јединица који би осигурао максимални прираст националног дохотка у одређеном временском периоду. С друге стране сваки регион понаособ би настојао да се води својим индивидуалним интересом, максимизацијом профита, односно минимизацијом индивидуалних трошкова за дати ниво производње, што најчешће није у складу са рационалним размештајем производних снага с глобалног друштвено-

економског аспекта.

Шеста тачка првог дела, *Основни инструменти подстицања бржег развоја неразвијених подручја*, говори о најчешће коришћеним методама развоја неразвијених региона, полазним претпоставкама за примену стратегије регионалног развоја, као и конкретним политикама које држава примењује у решавању овог питања.

Други део рада, под називом *Регионални развој Републике Србије у претходном периоду*, даје увид у то како се проблематика регионалног развоја третира на овим просторима од оснивања бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије па до данашњег дана, тј. од административно-централистичког и самоуправног привредног система, преко Савезне Републике Југославије па све до данашње Републике Србије.

У трећем делу, који носи назив, *Регионална проблематика Србије у савременим условима*, приказује се актуелна ситуација привреде у смислу нивоа развијености, циљева регионалног развоја и могућих решења регионализације Србије. Даје се осврт на проблеме недовољне конкурентности, велике економске и демографске диспропорције, као и инфраструктурне проблеме.

Четврти део, под називом *Основни циљеви и правци у новој стратегији регионалног развоја Рашког округа*, истражује неискоришћене потенцијале и предности Рашког округа. У овом делу обухваћена је контекстуална анализа Рашког округа, као и препоруке за наредни период, где је аутор покушао да да конкретне предлоге шта предузети да би се конкурентност овог подручја подигла на виши ниво.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (*go 200 речи*)

Докторска дисертација Алме Добарцић „Стратегија развоја Рашког округа“ имала је на почетку истраживања три постављена циља:

- Испитивање и анализа стратегије развоја у претходном периоду;
- критичка анализа теоријских погледа на проблеме регионалног развоја; и
- конкретна анализа резултата досадашњег развоја Рашког округа и одређивање стратегије будућег развоја.

На сва три постављена циља кандидаткиња је дала адекватне одговоре и анализа и испунила очекивања ментора и комисије. Мора се нагласити да је Рашки округ по многим карактеристикама врло специфично подручје, што је захтевало посебну опрезност у реализацији постављених циљева, у чему је кандидаткиња у потпуности успела.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације

Вредност докторске дисертације «Стратегија регионалног развоја Рашког округа» и њен научни допринос може се оценити у неколико тачака:

- дисертација је писана јасним стилем и језиком, по свим принципима за израду исте;
- у дисертацији су анализирани чињенице и подаци до којих је кандидаткиња дошла у великој мери на бази сопствених израчунавања;
- највећи број графика и слика такође су плод сопствених конструкција и представљања;
- критичка анализа у дисертацији је аутентична, наслоњена на показане аргументе из теоријске анализе и добијених истраживачких података.

Оцена самосталности научног рада кандидата (*go 100 речи*)

Кандидат Алма Добарцић је своју докторску дисертацију «Стратегија регионалног развоја Рашког округа» радила по свим принципима научно-истраживачког рада, користећи адекватну и врло обимну литературу, а писање докторске дисертације је базирала на сопственим истраживањима и иакуатву које је стекла радећи на том подручју. У томе је имала и велику потпору у већ објављеним радовима из ове области и честим, врло делотворним консултацијама са ментором.

ЗАКЉУЧАК (*go 100 речи*)

Имајући у виду напред изнете оцене о садржају и квалитету докторске дисертације Алме Добарцић «Стратегија регионалног развоја Рашког округа», Комисија сматра да су испуњени сви услови предвиђени Законом и Статутом Економског факултета у Нишу, и предлаже Наставно-научном већу Економског факултета и одговарајућим органима Универзитета у Нишу да прихвати Извештај о оцени предметне докторске дисертације и одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану Комисије

Датум именовања Комисије

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис	
1.	Др Петар Веселиновић, редовни професор Економског факултета у Крагујевцу	председник		
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)		
2.	Др Зоран Аранђеловић, редовни професор Економског Факултета у Нишу	ментор, члан		
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)		
3.	Др Владислав Марјановић, ванредни професор Економског Факултета у Нишу	члан		
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)		

Датум и место:

...Ниш, 15.11.2016.....